

SOK-YHTYMÄ

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2011

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Kaupan yleinen toimintaympäristö 2011

Kaupan toimintaympäristö oli viime vuonna luonteeltaan selkeän kaksijakoinen. Alkuvuonna odotukset Suomen kansantalouden kehityksestä olivat positiiviset. Kansantalous oli kääntynyt edellisenä vuonna ripeään kasvuun. Viennin vetämän kasvun odotettiin jatkuvan vahvana vuonna 2011, vaikka euroalueen velkaongelmien riski tunnistettiin. Toiveikkaus vaihtui kuitenkin poikkeuksellisen vahvaan epävarmuuteen kesän aikana, kun eurooppalainen velkakiiri nousee hallitsemaan uutistarjontaa.

Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvaneen viime vuonna noin kahden ja puolen prosentin vauhtia. Alkuvuonna odotettiin yleisesti talouskasvun yltävän yli prosenttiyksikön korkeammalle tasolle. Kasvun nopea hidastuminen loppuvuonna on muuttanut myös kaupan toimintaympäristöä haasteellisemmaksi.

Kaupalle vuosi 2011 oli kasvaneista haasteista huolimatta hyvä. Talouskasvun hidastuminen johtui viennin ja teollisuuden aktiiviteettien vähenemisestä. Kotitalouksien kulutus kasvoi vahvasti ainakin vuoden kolmella ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Kotitalouksien kulutus nousi merkittäväksi talouden vakautta ja työllisyyttä ylläpitäväksi voimaksi viime vuonna, vaikka kasvu olisi ollut viimeisellä neljänneksellä hieman hitaampaa.

Taloudellisen epävarmuuden lisääntyminen heijastui voimakkaasti myös kuluttajien mielialoihin. Kuluttajien luottamus talouden tulevaan kehitykseen laski nopeasti vuoden puolivälissä. Loppuvuonna luottamus oli heikko. Euroalueen huonojen uutisten vastapainona kuitenkin työllisyys kehittyi Suomessa hyvin. Työttömyysaste laski ja kulutuksen kannalta tärkeä kansantalouden palkkasumma kasvoi. Kuluttajahintojen nousu oli vuoden aikana keskimäärin 3,4 prosenttia. Hintojen nousu näkyy monella kaupan toimialalla osana liikevaihdon kasvua.

Tilastokeskuksen mukaan vähittäiskaupan liikevaihdon arvo ilman autokauppaa kasvoi marraskuun loppuun mennessä 5,5 prosenttia. Toimialoitain tarkasteltuna kehitys oli epäyhtenäistä. Päivittäistavarakaupassa liikevaihdon kasvu oli samalla jaksolla 6,8 prosenttia. Tavaratalokaupassa kasvu oli 2,4 prosenttia.

Vähittäiskaupan tarkemmilla toimialatasoilla pukeutumisen kaupan liikevaihto kasvoi 3,4 prosenttia lokakuun loppuun mennessä. Kodin koneiden ja viihde-elektroniikan kaupan liikevaihto väheni 0,7 prosenttia laskeneen hintatason seurauksena. Rautakaupan liikevaihto kasvoi 7,7 prosenttia. Polttoainekaupan voimakas liikevaihdon nousu, 9,7 prosenttia lokakuun loppuun mennessä, johtui täysin hintatason noususta. Myyntimäärä oli jopa hieman edellisestä vuodesta pienempi. Autojen vähittäiskaupassa kasvua oli 11,4 prosenttia. Uusia henkilöautoja rekisteröitiin vuoden aikana lähes 13 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Maatalouskaupan toimintaympäristö jatkui vaihtelevana. Alaan on vaikuttanut viljan ja öljyn markkinahintojen nousu. Viljasadon määrä toipui edellisvuoden notkahduksesta. Maataloustuotannossa käytettävien koneiden kysyntä markkinoilla kasvoi edellisestä vuodesta, mutta rehujen kysyntä oli vähäisempää.

Matkailu- ja ravintola-alalla myönteinen kehitys jatkui. Suo-

men hotelleissa kirjattiin 14,8 miljoonaa yöpymistä marraskuun loppuun mennessä. Yöpyminen määrä kasvoi 4,2 prosenttia. Anniskeluravintoloiden myynti kasvoi syyskuun loppuun mennessä lähes 5 prosenttia.

Konsernirakenteen muutokset

Tilikauden muutokset

Yrityshankinnat, -perustamiset ja -järjestelyt

SOK perusti helmikuussa 2011 S-Yrityskortti Oy:n yritysasiakasmyyntin kehittämiseksi. S-Yrityskortti Oy:n liiketoiminta alkoi loppuvuonna 2011.

SOK Autokauppa Oy osti ME-Auton liiketoiminnan maaliskuussa, jolloin ME-Auton henkilöstö ja liiketoiminta siirtyivät SOK Autokauppa Oy:n vastuulle. Yhtiön kolme toimipaikkaa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla jatkavat toimintaansa. Järjestelyssä ei kirjautunut liikearvoa.

SOK perusti toukokuussa RB Int. Oy:n venäläisten tytäryhtiöiden rahoitustoimintaa varten.

SOK perusti kesäkuussa S-Polttonesteterminaalit Oy:n polttonestekaupan logistiikan kehittämiseksi.

SOK osti elokuussa Kiinteistö Oy Raision Nikkarin.

SOK perusti lokakuussa S-Yrityspalvelu Oy:n rautakaupan kehittämiseksi.

SOK osti lokakuussa Yara Suomi Oy:ltä Hankkija-Maatalous Oy:n vähemmistöosuuden, jonka jälkeen SOK omistaa Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeet kokonaisuudessaan.

Myynnit ja toiminnan lopettamiset

Sokotel Oy myi helmikuussa 2011 Radisson Blu Marina Palace hotellin liiketoiminnan Turun Osuuskaupalle.

Sokotel Oy myi maaliskuussa Saariselän, Kuusamon, Vuokatin Katinkullan ja Tampereen kylpylähotellien liiketoiminnan Holiday Club Resorts Oy:lle.

SOK myi Kiinteistö Oy Limingan Terminaalien sekä Kiinteistö Oy Lempäälän Terminaalien S-Pankille huhtikuussa.

SOK myi Kiinteistö Oy Joensuun Lemmikin sekä Kiinteistö Oy Sihtalanmäen heinäkuussa Pohjois-Karjalan Osuuskaupalle.

Sokotel Oy myi Osuuskauppa Hämeenmaalle joulukuussa Sokos Hotel Lahden Seurahuoneen sekä Hämeenlinnan Vaakunan liiketoiminnot.

SOK autokauppa myi Osuuskauppa Hämeenmaalle joulukuussa Lahden autokaupan liiketoiminnot.

SOK-yhtymän liikevaihto segmenteittäin

SOK-yhtymän liikevaihto vuonna 2011 oli yhteensä 11 280 miljoonaa euroa, jossa oli lisäystä 21,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu, 2 005 miljoonaa euroa, aiheutuu pääosin hankintatoimintaan kuuluvan polttonestekaupan kasvusta sekä palvelutoimintaan kuuluvan osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvän OVT-laskutuksen kasvusta.

Ulkomaisten liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 3,2 prosenttia eli 359 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto segmentteittäin

	Milj. € 1.1.–31.12. 2011	Milj. € 1.1.–31.12. 2010	± ed. v. %
Marketta	311	224	38,6
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	253	264	-4,0
Auto- ja autotarvikekauppa	214	203	5,0
Maatalouskauppa	996	889	12,0
Hankintatoiminta	8 213	5 847	40,5
Palvelutoiminta	7 105	6 613	7,4
Sisäisten erien eliminointi 1)	-5 813	-4 764	22,0
SOK-yhtymä yhteensä	11 277	9 276	21,6

1) Eliminoinnit sisältävät kauppatoiminnan segmenttien välisten liiketapahtumien eliminoinnit. Segmenttien väliset eliminoinnit sisältävät konsernin sisäistä OVT-laskutusta 5 550 miljoonaa euroa (4 495 milj. €).

Marketta

Marketta sisältää Virossa, Latviassa, Liettuaissa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on viisi Prisma-yksikköä Tallinnassa sekä yksiköt Narvassa ja Tartossa. Latvian Riiaassa on toiminnassa kolme Prismaa. Liettuan Vilnassa on yksi Prisma-yksikkö sekä yksikkö Kaunasissa. Pietarissa on toiminnassa yhdeksän Prismaa. Marketta liikevaihto oli 311 miljoonaa euroa, kasvua edellisestä vuodesta oli 38,6 prosenttia. Liikevaihdon kasvu oli seurausta sekä verkoston kasvusta että markkinoiden elpymisestä.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2011 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Sokotel Oy:n liikevaihto vuonna 2011 oli 212 miljoonaa euroa, jossa on laskua edellisestä vuodesta 6,4 prosenttia. Myynti supistui vuonna 2011, koska Sokotel Oy myi alkuvuoden aikana yhteensä viisi hotelliyksikköä: neljä Holiday Club kylpylähotellia Holiday Club Resort Oy:lle sekä Radisson Blu Marina Palace hotellin Turun Osuuskaupalle. Loppuvuonna 2010 alkanut majoituskaupan myynnin volyymien ja keskihinnan elpymisen jatkuu vuonna 2011, millä oli positiivinen vaikutus myynnin kehitykseen.

Tallinnassa Sokos Hotel Virun hotelli- ja ravintolatoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto kasvoi 12,8 prosenttia edellisvuodesta ja oli 15 miljoonaa euroa.

Pietarissa SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittaa OOO Sokotel. Pietarissa on kolme Sokos Hotellia. Yhtiön liikevaihto oli 27 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 8,9 prosenttia. Kasvuun vaikutti Venäjän kotimaan matkailun piristyminen.

Auto- ja autotarvikekauppa

SOK-yhtymän auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto oli 214 miljoonaa euroa kasvaen edellisestä vuodesta 5,0 prosenttia. Asiakasomistajien ostot olivat edellisen vuoden tasolla. Asiakasomistajille maksettiin bonusta noin 1,1 miljoonaa euroa.

Uusien henkilöautojen kokonaismarkkina oli 126 123 kappaletta, jossa oli nousua edelliseen vuoteen 12,6 prosenttia. Paketti-autojen kokonaismarkkina vuonna 2011 oli 14 491 kappaletta ja

se nousi edellisestä vuodesta 31,2 prosenttia. Käytettyjen autojen markkina vuonna 2011 nousi 3,8 prosenttia.

Vuoden aikana autoedustuksien osalta tapahtui oleellisia muutoksia. Peugeot-jälleenmyyntisopimukset päättyivät 31.5. ja samaan aikaan solmittiin uudet sopimukset Simetron Groupin kanssa Hyundai-, Renault-, Suzuki-, Dacia- ja Isuzu-edustuksista pääkaupunkiseudulla.

Maatalouskauppa

Maatalouskaupan, joka sisältää rakennustarvikkeiden vähittäis- ja tukkukaupan, liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 12 prosenttia ollen 996 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvuun myötävaikuttivat merkittävästi viljan ja öljyn markkinahintojen nousu. Liikevaihdon kasvua pienensi edellisenä tilikautena toteutettu rautakaupan rakennejärjestely, jossa luovutettiin S-Rautamarket-ketjuttunusten käytöstä ja vähennettiin 23 toimipaikan rautakaupan valikoimia. Maataloustuotannossa käytettävien koneiden kysyntä markkinoilla kasvoi edellisestä vuodesta mutta rehujen kysyntä oli aikaisempaa alhaisempi.

Hankintatoiminta

Hankintatoiminta koostuu Inex Partners Oy:n S-ryhmän päivittäistavaroiden ja käyttötavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä erikoistavarakaupan logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n HoReCa-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista, sekä North European Oil Trade Oy:n polttonesteiden hankinnasta.

Inex Partners Oy:n liikevaihto oli 4 424 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu edelliseen vuoteen oli 7,7 prosenttia. Liikevaihdon kasvu perustuu S-ryhmän hyvään vähittäiskaupan menestykseen. Päivittäistavaroiden osalta Inexin vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 6,6 prosenttia. Käyttötavaroiden osalta Inexin myynnin kasvu oli 8,8 prosenttia.

Meira Nova Oy:n liikevaihto 336 miljoonaa euroa oli suunniteltua parempi ja kasvoi 5,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myynti S-ryhmään oli 46,0 prosenttia kokonaismyynnistä ja 10,0 prosenttia edellistä vuotta suurempi.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n polttonestekaupan liikevaihto oli 3 462 miljoonaa euroa. Kasvu oli 70,5 prosenttia edellisvuoteen, mikä johtui suurimmaksi osaksi litramyynnin kasvusta Shellin hankintatoimen siirryttyä yhtiön hoidettavaksi sekä maailmanmarkkinahintojen noususta.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan liikevaihto oli 7 105 miljoonaa euroa. Palvelutoiminta sisältää osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvän OVT-laskutuksen sekä SOK:n S-ryhmän yksiköille tuottamista palveluista syntyvän liikevaihdon. OVT-laskutus oli 6 826 miljoonaa euroa ja se kasvoi edellisvuodesta 489 miljoonaa euroa (7,7 %).

Osakkuusyhtiöiden kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrittäksistä merkittävin on S-ryhmän oma pankki S-Pankki Oy. S-Pankilla oli vuoden alussa 2,319 miljoonaa asiakasta. S-Pankin asiakasmäärä kasvoi vuoden aikana keskimäärin noin 11 000 asiakkaalla kuukausittain. Vuoden lopussa asiakkaita oli 2,452 miljoonaa.

S-Pankki myönsi uusia Visa-ominaisuudella varustettuja S-Etukortteja keskimäärin noin 26 000 kappaletta kuukausittain. S-Etukortti Visa -kortteja oli vuoden lopussa käytössä noin 948 000 kappaletta.

S-Pankki teki noin 133 000 uutta pankkitunnusopimusta sähköisten palveluiden käyttöön. S-Pankin sähköisillä palveluilla oli vuoden päättyessä 1 066 000 käyttäjää.

Talletusten määrä S-Pankissa kasvoi vuoden aikana 21,1 miljoonaa euroa. Talletuskanta kokonaisuudessaan oli vuoden lopussa 2 473,1 miljoonaa euroa.

Yksityisasiakkaiden talletukset lisääntyivät 81,8 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa yksityisasiakkaiden talletusten osuus koko talletuskannasta oli 95,9 prosenttia eli 2 371,7 miljoonaa euroa. Yritystalletusten osuus oli vuoden lopussa 101,4 miljoonaa euroa.

S-Pankin myöntämien luottojen määrä kasvoi 1,8 miljoonaa euroa. S-Pankin luottokanta oli vuoden lopussa kokonaisuudessaan 300,8 miljoonaa euroa, josta 204,1 miljoonaa euroa oli myönnetty yksityisasiakkaille.

Vuosi 2011 onnistui S-Pankilta tuloksellisesti erittäin hyvin. Pankkikonsernin tulos oli 7,0 miljoonaa euroa, josta SOK-yhtymän omistusosuutta (50 %) vastaava tulos oli 3,5 miljoonaa euroa.

Yhteensä osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus SOK-yhtymän konsernitilinpäätöksessä vuonna 2011 oli 5,7 miljoonaa euroa (7,7 milj. €).

Tulos

SOK-yhtymän tulos ennen veroja oli 19,5 miljoonaa euroa (32,1 milj. €). Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja oli samoin 19,5 miljoonaa euroa (41,2 milj. €). Vuoden 2011 tulos jäi edellisvuodesta aiheutuen muun muassa vertailuvuoden tulokseen sisältyneistä suurista myyntivoitoista.

Yhtymän sijoitetun pääoman tuotto, joka sisältää rahoitus- ja hankintatoimintaan liittyvät osuuskauppoja palvelevat keskusliiketoiminnot, oli 3,2 prosenttia (3,6 %).

Arvonalentumisia aineellista käyttöomaisuushyödykkeistä kirjattiin 0,5 miljoonaa euroa (alle 0,1 milj. €). SOK-yhtymän rahoitustuotot ja -kulut (+/-) olivat +0,4 miljoonaa euroa (-7,4 milj. €).

SOK-yhtymän operatiivisen tuloksen laskennassa on käytetty suomalaisen kirjanpitolainsäädännön mukaisia arvostuksia.

SOK-yhtymän operatiivinen tulos segmentteittäin

	Milj. € 1.1.–31.12. 2011	Milj. € 1.1.–31.12. 2010
Marketta	-21,9	-16,9
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	1,1	-6,1
Auto- ja autotarvikekauppa	-13,0	-5,3
Maatalouskauppa	5,8	-8,7
Hankintatoiminta	9,2	18,3
Palvelutoiminta	34,4	10,9
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi 1)	-28,0	-2,2
Kauppatoiminnan operatiivinen tulos	-12,4	-10,0
Pankkitoiminnan operatiivinen tulos	3,5	6,2
SOK-yhtymä yhteensä	-8,9	-3,7

1) Eliminoinnit sisältävät kauppatoiminnan segmenttien väliset eliminoinnit.

SOK-yhtymän operatiivinen tulos, -8,9 miljoonaa euroa, täsmäytetään SOK-yhtymän tulokseen ennen veroja, joka on +19,5 miljoonaa euroa. Operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä ovat

muun muassa käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä arvonalentumiset. Vuonna 2011 käyttöomaisuuden myyntivoittoa ja -tappioita oli +14,7 miljoonaa euroa, liiketoiminnan muita tuottoja ja kuluja +0,5 miljoonaa euroa, arvonalennusten palautuksia 1,9 miljoonaa euroa, liiketoimintakauppojen myyntivoittoa 4,3 miljoonaa euroa, johdannaisten arvostusvoittoa ja tappioita +3,2 miljoonaa euroa sekä muita eriä +3,8 miljoonaa euroa.

Kauppatoiminnan operatiivinen tulos

Marketta

Marketta sisältää Baltian ja Venäjän marketta. Marketta operatiivinen tulos oli budjetoidulla tasolla. Tulosta rasisaa edelleen uusperustanta.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

Suomessa matkailu- ja ravitsemiskaupaa harjoittavan Sokotel Oy:n operatiivinen tulos oli taloustilanteen lievästä elpymisestä sekä kehittämis- ja tehostamishankkeista johtuen edellisvuotta ja tavoitetta parempi.

Tallinnassa matkailu- ja ravitsemiskaupaa harjoittavan AS Sokotelin operatiivinen tulos oli edellistä vuotta ja budjetoitua parempi. Pietarissa matkailu- ja ravitsemiskaupaa harjoittavan OOO Sokotelin operatiivinen tulos jäi hieman budjetoidusta, mutta oli selvästi viime vuotta parempi.

Auto- ja autotarvikekauppa

Auto- ja autotarvikekaupan operatiivinen tulos oli edelleen tappiollinen ja heikkeni edellisestä vuodesta. Tähän vaikutti erityisesti toiminnan uudelleenjärjestelyt merkkiedustusten muutosten takia.

Maatalouskauppa

Hankkija-Maatalous-konsernin operatiivinen tulos oli voitollinen ja tavoitteen mukainen. Tulos oli merkittävästi parempi kuin edellisenä tilivuotena. Tähän vaikutti olennaisesti vuonna 2010 päätetty ja toteutetut kertaluontoisia kuluja aiheuttaneet rautakaupan rakennejärjestelyt.

Hankintatoiminta

Inex Partners Oy:n operatiivinen tulos toteutui hyvästä volyymikasvusta sekä hyvästä kustannusten hallinnasta johtuen suunniteltua ja edellistä vuotta parempana. Meira Nova Oy:n operatiivinen tulos oli myynnin kasvusta sekä kiinteiden- ja nettorahoituskulujen hallinnasta johtuen budjetoitua parempi. Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n operatiivinen tulos oli budjetoitua ja edellisvuotta pienempi.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan operatiivinen tulos oli edellisvuotta ja suunniteltua parempi mm. joidenkin suunniteltujen projektien toteutusten siirtymisestä ja siten suunniteltuja pienemmistä kuluista johtuen.

Pankkitoiminnan operatiivinen tulos

Pankkitoiminnan operatiivinen tulos oli 3,5 miljoonaa euroa (6,2 milj. €). Pankkitoiminnan operatiivisena tuloksena raportoitui S-Pankin osakkuusyhtiötulos.

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankintapalvelut, vuokrauspalvelut ja teollisuuden suoraan ketjuyksiköille toimittamien tavaroiden valikoima- ja laskutuspalvelut.

Valtakunnallisten ja alueellisten tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Baltian alueella ja Pietarissa.

SOK:n liikevaihto oli 7 081 miljoonaa euroa, jossa oli lisäystä 7,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu aiheutuu pääosin osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvästä OVT-laskutuksen kasvusta.

SOK:n liikevoitto oli 4,7 miljoonaa euroa, edellisenä vuonna liikeylijäämä oli 9,5 miljoonaa euroa. SOK:n ylijäämä ennen satunnaisia eriä oli 49,2 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 22,0 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat vuonna 2011 olivat 105,9 miljoonaa euroa (98,8 milj. €). SOK osti Yara Suomi Oy:ltä Hankkija-Maatalous Oy:n vähemmistöosuuden, jonka jälkeen SOK omistaa Hankkija-Maatalous Oy:n osakkeet kokonaisuudessaan. Merkittäviä kohteita olivat marketkaupan panostukset Pietarin alueella sekä Baltiassa. Lisäksi investoitiin kiinteistöihin, tietojärjestelmiin sekä kotimaan matkailu- ja ravitsemiskauppaan.

Pysyvien vastaavien myynnit olivat vastaavasti 44,1 miljoonaa euroa (78,4 milj. €) valtaosan ollessa kiinteistörealisointeja. Myytyjä kohteita olivat Limingan ja Lempäälän terminaalit sekä Sokos Hotel Kimmelin ja Sihtalanmäen kiinteistöt Joensuussa. Lisäksi Sokotel Oy myi Holiday Club liiketoiminnat sekä Sokos Hotel Lahden Seurahuoneen ja Hämeenlinnan Vaakunan liiketoiminnat.

Rahoitus

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden. Likvidit kassavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat vuoden lopussa 166,2 miljoonaa euroa (268,3 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättöminä sitovia luottolimiittejä 290,0 miljoonaa euroa, jotka olivat kaikki pitkäaikaisia. SOK-yhtymän korolliset nettovelat olivat tilikauden vaihteessa 195,9 miljoonaa euroa (54,5 milj. €). Gearing-tunnusluku oli 34,1 prosenttia 31.12.2011 (9,3 %) ja SOK-yhtymän omavaraisuus oli 26,7 (28,9 %).

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli 8 947 (8 442).

SOK-yhtymän henkilömäärä oli vuoden 2011 lopussa 9 934,

josta SOK:n henkilöstöä oli 1 280 (12,9 %) ja tytäryhtiöiden 8 654 (87,1 %) henkeä. Henkilömäärä kasvoi edellisvuodesta 226 henkeä (2,3 %). Henkilöstöstä työskenteli ulkomailla yhteensä 2 794 henkilöä. Vuoden aikana henkilöstön määrän kasvuun vaikutti lähinnä marketkaupan liiketoiminnan laajentuminen lähialueilla.

SOK:n johto ja tilintarkastajat

SOK:n hallituksen puheenjohtajana ja pääjohtajana on toiminut Kuisma Niemelä. Hallituksen varapuheenjohtajana toimi vuoden 2011 loppuun saakka Osuuskauppa Hämeenmaan toimitusjohtaja Taavi Heikkilä ja vuoden 2012 alusta lähtien Turun Osuuskaupan toimitusjohtaja Harri Koponen.

Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat vuonna 2011 toimineet toimitusjohtaja Taavi Heikkilä, toimitusjohtaja Esko Jääskeläinen, toimitusjohtaja Harri Koponen, toimitusjohtaja Arttu Laine, toimitusjohtaja Antti Määttä ja toimitusjohtaja Matti Niemi.

Tilintarkastajana on tilikaudella 2011 toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Raija-Leena Hankonen.

SOK:n hallintoneuvosto on nimittänyt SOK:n hallitukseen 1.1.2012 alkavaksi vuoden toimikaudeksi muut samat hallituksen jäsenet kuin vuonna 2011 lukuun ottamatta erovuorossa ollutta Taavi Heikkilää. Uutena jäsenenä hallitukseen on vuodelle 2012 nimitetty toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää.

SOK:n pääjohtajan Kuisma Niemelän apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa on ollut SOK:n konsernijohtoryhmä, johon ovat vuoden 2011 aikana kuuluneet johtaja, pääjohtajan sijainen Antti Sippola, johtaja Jari Annala, johtaja Suso Kolesnik, johtaja Vesa Kyllönen, johtaja Leena Laitinen, johtaja Harri Miettinen ja johtaja Leena Olkkonen. Konsernijohtoryhmän sihteerinä on toiminut lakiasiaintojohtaja Seppo Kuitunen.

Riskit ja epävarmuustekijät

SOK-yhtymässä on hallituksen hyväksymä, keväällä 2011 päivitetty SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikka, joka perustuu S-ryhmän yhteisiin riskienhallintaperiaatteisiin. SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallintatyö on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa vaiheissa strategisesta suunnittelusta toimeenpääntöön asti. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit.

SOK-yhtymän toiminnan kannalta keskeisimmät tunnistetut epävarmuustekijät liittyvät muun muassa Venäjällä ja Baltian maissa harjoitettavaan kasvavaan liiketoimintaan. Näiden investointien onnistumisessa korostuu maariskien säännöllisen seurannan ja niiden tehokkaan hallinnan merkitys. Taloudellisen epävarmuuden heijastuminen kuluttajien käyttäytymiseen voi vaikuttaa myös SOK-yhtymän liiketoiminnan kannattavuuteen. Omat epävarmuustekijänsä tuo mukanaan myös uusiin liiketoimintakonsepteihin - kuten verkkokauppaan - siirtyminen. Vastuullisuusnäkökulmasta riskienhallinnan kannalta huomionarvoisia näkökulmia sisältyy erityisesti pitkiin globaaleihin hankintaketjuihin ja niiden valvonnan varmistamiseen.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät

rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien ja hyödykkeiden hintariskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät ympäristöriskit on tunnistettu ja analysoitu liiketoiminta-alueittain. Ilmastomuutoksen hillintään, energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden lisäämiseen liittyvät velvoitteet sisältävät sekä riskejä että mahdollisuuksia S-ryhmän liiketoiminnalle. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet kuvataan S-ryhmän vastuullisuuskatsauksessa, joka julkaistaan S-kanavan verkkosivuilla (www.s-kanava.fi) keväällä 2012. Keskeisimmät SOK-yhtymän liiketoimintaa sekä taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut esitetään tunnuslukutaulukkona tilinpäätöksen yhteydessä.

Alkaneen vuoden näkymät

Euroalueen tuleva talouskehitys on edelleen epäselvä kuluvan vuoden osalta. Joidenkin eurooppalaisten valtioiden velkakriisit odottavat edelleen ratkaisujaan. Lähiajan suurin talousriski liittyy eurokriisiin ja globaalin rahoitussektorin vakauteen. Suomen talousnäkymät heikkenivät loppuvuodesta muun euroalueen mukana. Yksityinen kulutus luo edelleen sekä vakautta talouteen että on talouskasvun lähde vientikysynnän hiipuessa. Viennin rakenteen ja viennin suuntautumisen perusteella Suomen arvioidaan selviävän euroaluetta paremmin. Kasvu jäänee kuitenkin aiemmin ennakoitua heikommaksi. Kaupan yleinen toimintaympäristö alkaneella vuodella on edellistä vuotta haasteellisempi. Taloustilanteen arvioidaan selkeytyvän kesään mennessä.

SOK-yhtymän tulokseen vaikuttaa voimakkaasti yleisen taloudellisen tilanteen kehitys sekä kotimaassa että lähialueilla. Talouskehityksen ja SOK-yhtymän liiketoiminnoissa toteutettujen tehostamisohjelmien sekä liiketoimintajärjestelyjen ansiosta kaikkien kotimaan liiketoimintojen tulosten uskotaan olevan viime vuotta paremmat.

Lähialueiden talouksien ja siten sekä yhtymän market- että matkailu- ja ravitsemiskaupan positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan lähialueilla. Voimakkaana jatkuva verkostolaajennus rahoittaa edelleen marketkaupan tulosta Venäjällä ja Baltiassa. Tästä johtuen marketkaupan tulos jäänee kokonaisuudessaan viime vuoden tasolle tai hieman sitä alhaisemmaksi.

Kokonaisuudessaan SOK-yhtymän liiketoiminnan tuloksen ennakoidaan pysyvän tappiollisena aiheutuen autokaupasta sekä voimakkaasta marketkaupan verkostokasvusta lähialueilla, mutta kehittyy positiivisesti verrattuna edelliseen vuoteen.

Helsingissä 17. päivänä helmikuuta 2012

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Jatkuvat toiminnot:		
Liikevaihto	11 280,2	9 257,7
Liiketoiminnan muut tuotot	21,2	33,3
Materiaalit ja palvelut	-10 505,1	-8 524,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-355,0	-335,1
Poistot ja arvonalentumiset	-72,4	-64,6
Liiketoiminnan muut kulut	-355,6	-326,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	5,4	7,9
Liikevoitto	18,8	48,8
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	0,4	-7,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	0,3	-0,2
Tulos ennen veroja	19,5	41,2
Tuloverot (+/-)	-7,8	-6,9
Jatkuvien toimintojen tilikauden tulos	11,7	34,3
Lopetettujen toimintojen tilikauden tulos		-9,2
Tilikauden tulos	11,7	25,1
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	12,3	24,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	-0,5	0,7
	11,7	25,1
Konsernin laaja tuloslaskelma		
Milj. €	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Tilikauden tulos	11,7	25,1
Muut laajan tuloksen erät:		
Muuntoerot	-1,0	1,4
Myytavissä olevat sijoitukset		
Myytavissä olevien sijoitusten arvomuutokset	-3,3	0,0
Myytavissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	0,8	0,0
Rahavirran suojaukset		
Rahavirran suojauksien arvomuutokset		5,4
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot		-1,4
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	-13,2	-4,0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-16,7	1,4
Tilikauden laaja tulos	-5,0	26,5
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-4,4	25,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	-0,5	0,7
	-5,0	26,5

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2011	31.12.2010
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	347,0	358,9
Sijoituskiinteistöt	47,6	28,8
Aineettomat hyödykkeet	120,7	128,1
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	78,6	90,0
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	61,4	58,0
Laskennalliset verosaamiset	34,0	38,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	689,2	701,9
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	462,5	346,2
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	825,2	717,9
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	34,7	33,5
Lyhytaikaiset sijoitukset	39,9	30,0
Rahavarat	126,3	238,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	1 488,7	1 365,8
Varat yhteensä	2 177,9	2 067,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	145,7	139,6
Sidotut rahastot	3,0	18,7
Kertyneet voittovarot	420,3	409,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	569,0	567,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	5,3	20,0
Oma pääoma yhteensä	574,3	587,2
Pitkäaikaiset velat		
Lisäosuuspääoma	12,8	12,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	134,1	136,5
Pitkäaikaiset korottomat velat	37,1	36,7
Varaukset	7,7	12,3
Laskennalliset verovelat	23,0	24,6
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	214,6	222,7
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	215,3	173,5
Lyhytaikaiset korottomat velat	247,1	229,2
Ostovelat	923,0	851,7
Tilikauden verovelka	3,5	3,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 389,0	1 257,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 177,9	2 067,7

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Viite	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien toimintojen liikevoitto		18,8	48,8
Lopetettujen toimintojen liikevoitto			-9,1
Oikaisut liikevoittoon	(A)	22,7	-3,2
Käyttöpääoman muutos	(B)	-117,4	47,1
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		-75,9	83,6
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-5,8	-0,4
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-0,6	1,5
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		10,2	4,5
Saadut osingot liiketoiminnasta		1,1	0,1
Maksetut välittömät verot		-4,4	-10,5
Liiketoiminnan rahavirta		-75,5	78,8
INVESTOINNIT			
Hankitut ja myydyt tytäryhtiöosakkeet		19,9	51,1
Myytyjen ja hankittujen tytäryhtiöiden likvidit varat		-0,7	-4,9
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-82,5	-92,4
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-6,9	-6,5
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit		0,7	27,3
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		1,1	0,2
Saadut osingot investoinneista		0,1	0,2
Investointien rahavirta		-66,7	-24,9
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		392,1	162,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-395,7	-192,8
Lyhytaikaisten velkojen lisäys		56,3	26,7
Lyhytaikaisten velkojen vähennys		-2,9	-28,9
Saamistodistusten ja rahasto-osuuksien muutokset		-19,8	-20,0
Sijoitus vähemmistöön		-13,0	
Osuuspääoman lisäys		6,1	6,0
Maksetut osuuspääoman korot		-0,6	-0,6
Muu oman pääoman vähennys		-0,3	
Rahoituksen rahavirta		22,2	-47,5
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		-121,5	6,4
Rahavarat tilikauden alussa		248,2	241,4
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-0,3	0,4
Rahavarojen nettomuutos, lisäys / vähennys		-121,5	6,4
Rahavarat tilikauden lopussa		126,4	248,2
Oikaisut liikevoittoon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-19,0	-33,3
Poistot ja arvonalentumiset		72,2	64,9
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-30,5	-34,8
		22,7	-3,2
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Liikesaamisten muutos		-99,4	-94,1
Vaihto-omaisuuden muutos		-115,2	-11,6
Korottomien velkojen muutos		97,2	152,8
		-117,4	47,1

Konsernin rahavirtalaskelmassa ainoastaan lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräys-		Oma pääoma yhteensä
	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Vararahasto	Hallintoneuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovar	Yhteensä	omistajien osuus	
Milj. €									
Oma pääoma									
1.1.2010	133,4	0,1	18,5	0,0	-2,9	386,5	535,6	19,5	555,1
Kauden laaja tulos		0,0			1,4	24,4	25,8	0,7	26,5
Osuuspääoman lisäys	6,2						6,2		6,2
Muut muutokset				0,0		-0,4	-0,4		-0,4
Määräysvallattomien omistajien osuuden lisäys/vähennys							0,0	-0,3	-0,3
31.12.2010	139,6	0,1	18,5	0,1	-1,5	410,5	567,3	20,0	587,2
Kauden laaja tulos		-15,7			-1,0	12,3	-4,4	-0,5	-5,0
Osuuspääoman lisäys	6,1						6,1		6,1
Muut muutokset				-0,0		0,1	0,1		0,1
Määräysvallattomien omistajien osuuden lisäys/vähennys							0,0	-14,2	-14,2
31.12.2011	145,7	-15,5	18,5	0,0	-2,5	422,9	569,1	5,3	574,3

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2010 tilinpäätöksessä, ja lisäksi tilikaudella 2011 voimaan tulleita IAS/IFRS -standardi- ja tulkintamuutoksia. Näillä standardi- ja tulkintamuutosten käyttöönotoilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

SOK myi Maan Auto Oy:n koko osakekannan Veho Group Oy Ab:lle 1.5.2010. Tilinpäätöksen vertailutiedoissa Maan Auto Oy on esitetty lopetettuina toimintoina. SOK-yhtymässä ei 31.12.2011 ollut lopetettuja toimintoja tai myytävänä oleviksi omaisuuseriksi luokiteltuja eriä.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Segmentti-informaatio 31.12.2011

Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu seitsemään liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

2011 Milj. €	Markkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	310,8	253,1	213,7	995,6	8 212,6	7 104,5	-5 813,2	11 277,1		11 277,1
Liiketulos	-18,0	3,9	-13,3	6,7	8,7	-4,3	-0,1	-16,4	3,5	-12,9
Operatiivinen tulos	-21,9	1,1	-13,0	5,8	9,2	34,4	-28,0	-12,4	3,5	-8,9
Investoinnit	20,4	7,0	0,9	5,1	9,0	63,4				105,9
Realisoinnit	0,1	8,7	0,3	0,2	0,0	34,7				44,1
Käyttöpääoma	-13,2	0,6	41,3	105,3	162,5	0,5	-1,3	295,7		295,7

Liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	11 277,1
Muut erot	3,0
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS	11 280,2

Tuloksen täsmäytys

Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos	-8,9
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	14,7
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,5
Arvon alentumiset pys.vastaavien sijoituksista, arvonalennuksen palautus	1,9
Vahingonkorvaustuotot	0,8
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	3,2
Liiketoimintakauppojen myyntivoitot	4,3
Arvon alentumispoistot	-0,5
Muut oikaisut	3,5
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS	19,5

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot

Kotimaa	10 921,2
Ulkomaat	359,0
Liikevaihto yhteensä	11 280,2
Markkauppa	310,6
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	255,5
Auto- ja autotarvikekauppa	213,6
Maatalouskauppa	909,0
Hankintatoiminta	2 596,0
Palvelutoiminta	6 995,5
Liikevaihto yhteensä	11 280,2

Segmentti-informaatio 31.12.2010

Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu seitsemään liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta. Maan Auto Oy, joka sisältyy auto- ja autotarvikekauppa-segmenttiin on luokiteltu lopetetuksi toiminnoiksi.

2010 Milj. €	Markka- kauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	224,2	263,7	203,5	888,8	5 846,7	6 613,2	-4 764,4	9 275,7		9 275,7
Liiketulos	-13,3	-2,2	-5,8	-7,6	19,0	2,1	-0,7	-8,4	6,2	-2,1
Operatiivinen tulos	-16,9	-6,1	-5,3	-8,7	18,3	10,9	-2,2	-10,0	6,2	-3,7
Investoinnit	18,3	6,7	0,2	3,7	35,9	33,9				98,8
Realisoinnit	0,1	0,2	22,6	0,1	0,0	55,5				78,4
Käyttöpääoma	-8,3	3,2	23,8	107,2	32,4	-7,4	6,6	157,3		157,3
Liikevaihdon täsmäytys										
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto					9 275,7					
Lopetettujen toimintojen liikevaihto					-17,8					
Muut erot					-0,2					
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS					9 257,7					
Tuloksen täsmäytys										
Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos					-3,7					
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:										
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot					33,3					
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut					-0,1					
Arvon alentumiskoistot					0,0					
Pakollisen varauksen lisäys					-0,1					
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät					-0,9					
Lopetettujen toimintojen tulos ennen veroja					9,0					
Muut oikaisut					3,7					
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS					41,2					
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot										
Kotimaa					9 008,0					
Ulkomaat					267,5					
Liikevaihto yhteensä					9 275,5					
Markka-kauppa					224,1					
Matkailu- ja ravitsemiskauppa					263,1					
Auto- ja autotarvikekauppa					203,4					
Maatalouskauppa					782,6					
Hankintatoiminta					1 306,0					
Palvelutoiminta					6 496,2					
Liikevaihto yhteensä					9 275,5					

Lopetetut ja myytävänä olevat toiminnot sekä yrityshankinnat

Esitetyistä luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat.

Lopetetut toiminnot:

SOK-yhtymässä ei ollut lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltuja eriä 31.12.2011.

SOK myi tytäryhtiönsä Maan Auto Oy:n koko osakekannan Veho Group Oy Ab:lle 1.5.2010. Kauppaan kuuluivat Peugeot henkilö- ja hyötyajoneuvojen maahantuonti, varaosatoiminnot ja autojen maahantuontikunnostustoiminta Hangossa. Maan Auto Oy, joka sisältyy auto- ja autotarvikekauppasegmenttiin, on luokiteltu lopetetuksi toiminnoksi. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvän lopetettujen toimintojen tulos oli seuraava:

Milj. €	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Liikevaihto		17,8
Liiketoiminnan muut tuotot		0,0
Materiaalit ja palvelut		-25,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut		-1,1
Poistot ja arvonalentumiset		-0,3
Liiketoiminnan muut kulut		-2,0
Liikevoitto		-11,1
Rahoitustuotot ja -kulut		-0,0
Tulos ennen veroja		-11,1
Tuloverot		-0,1
Kauden tulos		-11,2
Voitto Maan Auton luovutuksesta		2,2
Lopetettujen toimintojen kauden tulos		-9,0

Maan Auto Oy -yksikön myyntitietojen tulos oli -0,9 miljoonaa euroa ilman konsernin sisäisten erien eliminointia.

Lopetettujen toimintojen rahavirrat olivat seuraavat:

Rahavirta	
Liiketoiminnan rahavirta	-11,1
Investointien rahavirta	-0,0
Rahoituksen rahavirta	0,0
Rahavirrat yhteensä	-11,1

Myynnin vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan	31.12.2011	1.5.2010
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet		1,7
Pitkäaikaiset rahoitusvarat		2,6
Laskennalliset verosaamiset		0,1
Vaihto-omaisuus		11,2
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset		8,5
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		2,8
Rahavarat		4,2
Pitkäaikaiset korolliset velat		-2,5
Varaukset		-0,5
Laskennalliset verovelat		-0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat		-3,9
Lyhytaikaiset korottomat velat		-18,2
Varat ja velat yhteensä		6,1
Rahana saatu vastike		22,7
Luovutetun yhtiön rahavarat		-4,2
Rahavirtavaikutus		18,6

Myytävänä olevat toiminnot:

SOK-yhtymässä ei ollut myytävänä oleviksi omaisuuseriksi luokiteltuja eriä 31.12.2011 ja 31.12.2010.

Yrityshankinnat

Tilikauden 2011 hankinnat

SOK -yhtymään kuuluva tytäryhtiö SOK Autokauppa Oy osti ME-Auton liiketoiminnan 21.3.2011, jolloin ME-Auton henkilöstö- ja liiketoiminta siirtyivät SOK Autokauppa Oy:n vastuulle. Yhtiön kolme toimipaikkaa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla jatkavat toimintaansa. Järjestelystä ei kirjautunut liikearvoa.

SOK osti tytäryhtiönsä S-Polttonesteterminaalit Oy:n lukuun polttonesteterminaaleja St1 Energyltä hintaan 22,0 milj. euroa.

Tilikauden 2010 hankinnat

SOK -yhtymään kuuluva tytäryhtiö North European Oil Trade Oy hankki 21.12.2010 liiketoimintakaupalla polttonesteiden hankintatoiminnot Oy Shell Ab:ltä. Kauppahinta oli 30 milj. euroa ja se maksetaan käteisellä. Kauppa merkitsee North European Oil Trade Oy:n ostovolyymin kasvua. Hankinnassa syntyi liikearvoa 0,0 milj. euroa. Hankinnan kohteesta kirjatut varat ja velat on esitetty alla olevassa taulukossa.

	Yhdistämisestä kirjatut käyvät arvot
Hankintasopimus	30,0
Varat yhteensä	30,0
Hankintameno	30,0
Liikearvo	0,0
Rahana maksettu kauppahinta	30,0
Hankitun liiketoiminnan rahavarat	0,0
Rahavirtavaikutus	30,0

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2011	643,1	53,5	309,0
Muuntoerot	-1,6	0,0	0,0
Lisäykset	93,6	0,1	23,9
Vähennykset	-74,1	-7,7	-43,0
Siirrot erien välillä	-33,6	40,0	-6,1
Hankintameno 31.12.2011	627,5	85,9	283,7
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2011	-284,2	-24,7	-180,9
Muuntoerot	0,2	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	48,1	-10,2	42,2
Tilikauden poistot	-44,1	-3,4	-24,4
Arvonalentumiset	-0,5	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.2011	-280,5	-38,3	-163,0
Kirjanpitoarvo 1.1.2011	358,9	28,8	128,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	347,0	47,6	120,7
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2010	598,2	58,5	269,2
Muuntoerot	3,9	0,0	0,2
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	0,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	46,9	0,0	53,0
Vähennykset	-12,3	-5,3	-6,6
Siirrot erien välillä	6,4	0,3	-6,7
Hankintameno 31.12.2010	643,1	53,5	309,0
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2010	-249,7	-26,9	-166,3
Muuntoerot	-0,3	0,0	0,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	0,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	9,9	3,5	4,5
Tilikauden poistot	-44,0	-1,3	-19,1
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.2010	-284,2	-24,7	-180,9
Kirjanpitoarvo 1.1.2010	348,5	31,6	102,9
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	358,9	28,8	128,1

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa:

Milj. €	2011	2010
Myynnit	46,0	47,1
Ostot	260,3	245,3
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,3
Myyntisaatavat ja muut saamiset	3,9	24,8
Lainasaamiset	21,7	90,7
Lainat	15,4	3,0
Ostovelat ja muut velat	16,2	15,1

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj.€	31.12.2011	31.12.2010	Muutos
Annetut pantit ja vastuusitoumukset			
Velat, joiden vakuudeksi annettu pantteja			
Lainat rahoituslaitoksilta	61,4	41,3	20,2
Pantattujen hyödykkeiden kirjanpitoarvo	67,4	41,8	25,7
Muut velat	2,0	2,0	0,0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	2,2	2,2	0,0
Vakuudeksi annetut pantit yhteensä	69,7	44,0	25,7
Muut annetut vakuudet			
Pantit	0,4	0,1	0,3
Kiinnitykset	0,4	0,4	0,0
Takaukset	13,4	12,0	1,4
Yhteensä	14,2	12,5	1,7
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset osakkuusyritysten velasta	46,6	47,5	-1,0
Takaukset osuuskauppojen velasta	10,0	10,3	-0,3
Takaukset muiden velasta	0,2	0,2	0,0
Yhteensä	56,7	58,0	-1,3
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset osuuskauppojen vastuista	0,4	0,2	0,2
Yhteensä	0,4	0,2	0,2
Muut vastuut			
Remburssivastuut	0,6	0,0	0,6
Yhteensä	0,6	0,0	0,6
Muut vuokrasopimukset			
Konserni vuokralle ottajana			
Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:			
Milj. €	31.12.2011	31.12.2010	Muutos
Yhden vuoden kuluessa	109,6	105,3	4,3
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	463,0	356,4	106,4
Yli viiden vuoden kuluttua	622,5	539,6	82,9
Yhteensä	1 195,1	1 001,3	193,8

Annetut takaukset koostuvat pääosin osakkuusyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetuista 46,6 miljoonan euron velan takauksista sekä konserniyhtiöiden puolesta Tullihallitukselle annettujen yhteensä 11,1 miljoonan euron pankkitakausten vastasitoumuksista.

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille. Tukikirjeiden määrä 31.12.2011 oli 79,6 miljoonaa euroa (76,5 milj. euroa 31.12.2010).

Lisäksi SOK on antanut yhdessä St1 Oy:n kanssa tukikirjeen North European Oil Trade Oy:n puolesta 65 miljoonan euron (44,9 milj. euroa/60 milj. USD 31.12.2010) rahoituslimiitistä.

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 5,6 miljoonaa euroa (5,9 milj. euroa 31.12.2010).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaan vastuu yhtiön muuttuvista kustannuksista määräytyy osakkaan käyttämän energian mukaan. Vastuu yhtiön kiinteistä kustannuksista sisältäen myös mm. lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, puolestaan jakautuu osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa. Yhtiön A-sarjan osakkeet liittyvät markkinasähkön hankintaan, B-sarjan osakkeet tuulivoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan ja C-sarjan osakkeet ydinvoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n tilinpäätöshetkeen mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on arviolta yhteensä 4,4 miljoonaa euroa (5,2 milj. euroa 31.12.2010). Vieraanpääomanehtoista rahoitusta yhtiön osakkailta ei arvioida tarvittavan.

Tunnusluvut

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot:	31.12.2011	31.12.2010
Liikevaihto, milj. €	11 280,2	9 257,7
Liikevoitto, milj. €	18,8	48,8
% liikevaihdosta	0,2	0,5
Tulos ennen veroja, milj. €	19,5	41,2
% liikevaihdosta	0,2	0,4
SOK-yhtymä:		
Omavaraisuusaste, %	26,7	28,9
Gearing, %	34,1	9,3

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Vakavaraisuussuhde, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8 \%$$